

СТАНОВИЩЕ

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Б.л. № 273/К1
Дата 10.08.22

На Проф. Петър Маринов Маринов, дмн

Специалист по съдебна психиатрия, професор по съдебна психиатрия

МФ към СУ „Св. Климент Охридски“ (професор)

МФ към Тракийски Университет (професор)

ЦПЗ „Проф. Никола Шипковенски“ (началник направление)

Тел. 0889789628; e-mail: petmarinov@abv.bg

ОТНОСНО: чл. 158 от Закона за здравето

Уважаеми Съдии,

Обект на становището ми е текст от ЗЗ, който гласи:

„Чл.158

...

(5) (Доп. - ДВ, бр. 110 от 2020 г., в сила от 30.06.2021 г.) Лицето, чието настаняване се иска, трябва да бъде разпитано лично и ако възникне необходимост, се довежда принудително. Когато здравословното състояние на лицето не позволява да се яви в съдебното заседание, съдът е длъжен да придобие непосредствено впечатление за неговото състояние. В тези случаи, както и при обявено извънредно положение, военно положение, бедствие, епидемия, извънредна епидемична обстановка или други форсмажорни обстоятелства, лицето, чието настаняване се иска, както и вещото лице, назначено да даде експертно мнение, може да участва в делото и чрез видеоконференция, като самоличността им се удостоверява от директора на болничното заведение или от упълномощено от него лице.“

Този текст е продиктуван главно от пандемията, която възникна в целия свят и усложни в значителна степен дейностите на обществото и в частност на институциите на държавата. Необходимостта от такъв модел на реструктуриране на дейностите явно е необходим, което се изразява и в промяната на законовия текст.

От друга страна би бил добре да се разгледа цялостната дейност на съдебната система при работата ѝ с психичноболни лица с опасно поведение.

1. По отношение на чл. 158 (5) би било уместно да се добави задължението на адвоката/служебен защитник да присъства във видеоконферентното заседание в болничното заведение, т.е. до своя довереник. Това решава част от въпросите, повдигнати от Омбудсмана на РБ. От друга страна, при пандемия, отмяната на този член води до значително нарастване на риска от разпространение на заразата.
2. По отношение на съдебната практика по дела по ЗЗ, трябва да се отчете факта, че тя е в дисонанс с тази на развитите европейски страни. Анализирайки дейността на съдебните

органи в Германия, Великобритания, Франция и повечето други страни от Европа, болните с опасно поведение не се транспортират до съда. Обратно, има дежурни съдебни състави, които са длъжни да проведат заседанието в самото здравно заведение, в което е настанен болния. По този начин се минимизират рисковете, както за болния, така и за придружаващите го лица. Провеждането на заседание на територията на здравното заведение по никакъв начин не нарушава правата на психичноболните с опасно поведение, напротив гарантира ги в по-голяма степен от тази, ако същият бъде транспортиран с медицински транспорт, медицинска сестра и водач на МПС.

3. Ако се приеме добрата съдебноекспертна практика от европейските страни това би дало великолепен шанс не само за спазване на пациента, но и за допълнително вникване на съдебните състави в структурираната оценка на риска и неговото минимизиране.

С уважение,

Петър Маринов